

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN	
Pwyllgor :	Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn
Dyddiad :	24 Ionawr 2018
Teitl yr Adroddiad :	Adroddiad Blynyddol 2016/17
Pwrpas yr Adroddiad :	I gyflwyno yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Drafft i'w Mabwysiadu
Adroddiad Gan :	Trysorydd yr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn
Gweithrediad :	Mabwysiadu'r Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon ac awdurdodi eu cyflwyno i'r Comisiwn Elusennau

Mae'r archwiliad o'r adroddiad blynyddol a chyfrifon drafft ar gyfer 2016/17 wedi eu cwblhau ac, felly, fe'u cyflwynir i'w mabwysiadu gan yr Ymddiriedolaeth Elusennol.

Gwahoddir yr Ymddiriedolaeth Elusennol i fabwysiadu'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon a gyflwynir, ac i awdurdodi Cadeirydd yr Ymddiriedolaeth i arwyddo'r adroddiad blynyddol a chyfrifon â'r llythyr o gynrychiolaeth yr archwiliad.

**R MARC JONES
 TRYSORYDD –
 YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN**

17 IONAWR 2018

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY CHARITABLE TRUST

ADRODDIAD BLYNYDDOL

2016/2017

ANNUAL REPORT

Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn / Isle of Anglesey Charitable Trust
Swyddfa'r Sir / County Offices
LLANGEFNI
Ynys Môn
LL77 7TW

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Cofrestredig : 1000818

ADRODDIAD BLYNYDDOL 2016/17

GWYBODAETH GYFREITHIOL A GWEINYDDOL

GWEITHRED YMDDIRIEDOLAETH

Sefydlwyd Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn (Rhif Elusen Gofrestredig 1000818) ar 5 Mehefin 1990 ac mae Gweithred Ymddiriedolaeth gyda'r dyddiad hwn arni yn nodi dyletswyddau, pwerau ac amodau y bydd raid i'r Ymddiriedolaeth gydymffurfio gyda nhw.

YMDDIRIEDOLWR

Unig Ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn yw Cyngor Sir Ynys Môn. Y rhai mewn swydd oedd:-

Cadeirydd	-	Thomas Victor Hughes
Is-Gadeirydd	-	Trevor Lloyd Hughes
Ysgrifennydd	-	Prif Weithredwr Y Cyngor:
Dr William Owen Gwynne Jones
Trysorydd	-	Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog A151 y Cyngor:
Marc Jones
Cyfreithiwr	-	Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) a Swyddog Monitro y
Cyngor: Lynn Ball

CYNGHORWYR

Y rhain oedd yn cynghori'r Ymddiriedolaeth yn ystod 2016/17:-

Bancwyr	:	HSBC Cyf Stryd Fawr Llangefni LL77 7LU
Archwilwyr	:	Y Mri W.J. Matthews a'i Fab Cyfrifwyr Siartredig 11 - 15 Y Bont Bridd Caernarfon LL55 1AB
Rheolwyr Buddsoddi:	:	HSBC Private Bank (UK) Limited 78 James's Street Llundain SW1A 1JB

STRWYTHUR LLYWODRAETHU A RHEOLI

Sefydlwyd Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn gan Gyngor Bwrdeistref Ynys Môn, rhagflaenydd i'r Cyngor Sir, i weinyddu buddsoddiadau a brynwyd gyda'r arian a roddwyd i'r Cyngor pryd yr oedd Shell (UK) Ltd yn rhoi'r gorau i weithio'r Lanfa Olew ym Môn. Rhoddwyd yr arian hwn gan Shell (UK) Ltd dan Ddeddf Seneddol breifat - Deddf Glanfa Môn 1972, sef deddf a oedd yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor "i ddefnyddio'r arian yn un swydd er lles Ynys Môn neu ei thrigolion".

Mae gan y Cyngor Sir 30 Aelod etholedig sydd, ar gyfer gweithredu fel Ymddiriedolwr, yn cyfarfod ar wahân i'w cyfarfodydd fel awdurdod lleol. Mae Aelodau etholedig newydd yn cael eu briffio ar amcanion ac ar sut y gweinyddir yr Ymddiriedolaeth. Cefnogir yr holl Aelodau etholedig gan swyddogion y Cyngor, sy'n derbyn hyfforddiant rheolaidd fel rhan o'u swyddi. Cynhelir cyfarfodydd llawn, fel Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn, o leiaf ddwywaith y flwyddyn er mwyn penderfynu ar bolisi ac ar wariant am y flwyddyn. Mae gan yr Ymddiriedolaeth Elusennol dri phwyllgor, gyda phob Aelod o'r Cyngor yn aelod o un ohonynt (a Chadeirydd ac Is-gadeirydd yr Ymddiriedolaeth yn aelodau ex officio o bob un):-

Pwyllgor Buddsoddiadau a Chontractau, oedd a deg o aelodau yn ystod y flwyddyn. Mae'r Pwyllgor hwn yn gyfrifol am weinyddu buddsoddiadau'r Ymddiriedolaeth trwy'r ymgynghorwyr buddsoddi, am faterion ynglŷn â'r eiddo sydd ym mherchenogaeth yr Ymddiriedolaeth ac am faterion cytundebol eraill.

Pwyllgor Grantiau Cyffredinol, oedd a deg aelod yn ystod y flwyddyn. Mae'n penderfynu ar raglen grantiau blynyddol a gyllidir o gyllideb refeniw'r Ymddiriedolaeth Elusennol a benderfynir gan y corff llawn a'i ddirprwyo i'r Pwyllgor hwn.

Pwyllgor Adfywio, oedd a deg aelod yn ystod y flwyddyn. Yn dilyn penderfyniad i neilltuo cyllid at amcanion adfywio, mae'r Pwyllgor Adfywio yn penderfynu ar grantiau adfywio ac yn monitro cynnydd ar gynlluniau adfywio.

Mae Swyddogion yr Ymddiriedolaeth Elusennol ac, ar adegau, swyddogion eraill y Cyngor Sir, yn rhoi cyngor i'r Ymddiriedolaeth Elusennol yn ei gyfarfodydd. Ychydig o benderfyniadau sydd wedi eu dirprwyo iddynt.

Mae gweithgareddau dyddiol, fel y'u cymeradwyir gan yr Ymddiriedolaeth, yn cael eu gweinyddu ar ran yr Ymddiriedolaeth gan Gyngor Sir Ynys Môn. Mae rhai nodweddion y broses ceisio am grant yn gyffredin i'r Ymddiriedolaeth hon a chronfeydd eraill a weinyddir gan y Cyngor Sir er mwyn hwyluso'r broses i ymgeiswyr. Nid yw'r Cyngor yn codi am wasanaethu i'r Ymddiriedolaeth.

Mae'r risgiau sylweddol y mae'r Ymddiriedolaeth yn agored iddynt, fel sydd wedi eu hadnabod gan yr Ymddiriedolwr, wedi eu hadolygu, a sefydlwyd systemau neu gweithdrefnau i leihau'r risg.

AMCANION A GWEITHGAREDDAU

Cyfyngir amcanion elusennol yr Ymddiriedolaeth i les cyhoeddus a chyffredinol y bobl hynny sy'n byw ar Ynys Môn, yn cynnwys:-

darparu mwynderau a chyfleusterau;
cadwraeth adeiladau;
cadwraeth a gwarchodaeth tir;
gwarchod a diogelu'r amgylchedd.

Cyrhaeddir y nod hwn trwy gyfrannu tuag at wario ar wasanaethau er lles y cyhoedd a thrwy roddi grantiau i gyrrff elusennol a gwirfoddol.

Mae'r cyfyngiadau ar ddulliau rhedeg yr Ymddiriedolaeth wedi eu nodi yn y Weithred Ymddiriedolaeth. Y prif bwerau yw hybu amcanion elusennol a gwneud trefniadau i bwrpas rheoli a gweinyddu'r Ymddiriedolaeth fel y tybir yn addas.

Mae gwaddol gan yr Ymddiriedolaeth, y gellid ei wario ar yr amod bod dwy ran o dair o'r aelodau yn cymeradwyo penderfyniad i'r perwyl. Mae wedi mabwysiadu amcan tymor-hir y dylai gwerth y gwaddol dyfu yn ôl chwyddiant. Mae'r incwm buddsoddi yn cyllido rhan o gostau rhedeg Oriol Ynys Môn a rhaglen grantiau blynyddol.

POLISI DYRANNU GRANTIAU

Dyrennir grantiau o'r incwm buddsoddi blynyddol i elusennau, mudiadau gwirfoddol a chyrrff lleol eraill ar gyfer prosiectau ar Ynys Môn. Mae rhain ar gyfer grantiau bach (llai na £8,000) ac mae'r Ymddiriedolwr yn gwahoddi am geisiadau gyllid, unwaith yn y flwyddyn fel arfer, trwy hysbysebu yn y papurau lleol. Gwneir cais trwy ffurflen gais safonol.

Cyllidir grantiau mwy, hefyd, o'r cynnydd yng ngwerth cyfalaf y buddsoddiadau a ddelir. Y Pwyllgor Buddsoddiadau a Chontractau sy'n penderfynnu'r gwerth i'w ddyrannu yn seiliedig ar berfformiad y gronfa yn y blwyddyn blaenorol a'r perfformiad rhagwelir ar gyfer y flwyddyn i ddod. Dyrennir y grantiau mwy (dros £8,000) i sefydliadau sy'n cwrdd a dibenion elusennol yr Ymddiriedolaeth ac mae'r Ymddiriedolwr yn gwahoddi am geisiadau gyllid, unwaith yn y flwyddyn fel arfer, trwy hysbysebu yn y papurau lleol. Gwneir cais trwy ffurflen gais safonol.

Gwneir dyraniadau yn flynyddol i'r mathau canlynol o brosiectau:-

Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon (prosiectau cyfalaf bychain);
Neuaddau Pentref (costau rhedeg blynyddol);
Grantiau bach (grantiau bychain unwaith-ac-am-byth yn bennaf sydd yn llai na £8,000);
Grantiau mawr (grantiau mawr unwaith-ac-am-byth yn bennaf sydd yn fwy na £8,000).

POLISI YNGLŶN Â'R ARIAN WRTH GEFN

Canlyniad y strategaeth ariannol a fabwysiadwyd yn 2009 yw nad oes angen rhagor ar arian wrth gefn cyfalaf ar wahân, heblaw i adnabod ymrwymadau hanesyddol. Oherwydd gall rhai o'r ymrwymadau ariannol cael ei wneud dros gyfnod o fwy nag un flwyddyn ariannol, mae'r arian wrth gefn cyffredinol yn cael ei alluogi i fynd i ddiffyg ar yr amod fod llif arian yn ei ddod yn ôl i warged erbyn bydd yr ymrwymiad yn cael ei anrhydeddu'n llawn.

Mae'r Ymddiriedolwr yn ystyried fod lefel gyfredol yr arian wrth gefn yn ddigonol i ddarparu incwm buddsoddi yn y dyfodol ar gyfer taliadau grant a hefyd ar gyfer costau cefnogi llywodraethu.

CYFLAWNI A PHERFFORMIAD

Rhodddwyd grantiau i 64 o gyrrff gan ddefnyddio meini prawf y cytunwyd arnynt ac y mae'r Ymddiriedolaeth yn dal i fod yn ffynhonnell bwysig o gyllid i elusennau lleol a chyrrff chwaraeon a rhai gwirfoddol.

Parhaodd yr Ymddiriedolaeth i gyllido Oriol Ynys Môn sy'n cael ei rhedeg gan y Cyngor Sir.

Yn ystod y flwyddyn, roedd Oriol Ynys Môn ar agor 362 diwrnod, gan gyrraedd ei darged ar gyfer dyddiau agor.

Yn ystod y flwyddyn, ddaru'r Oriol:-

- Ddenu 83,331 o ymwelwyr, gostyngiad o 6.35% ar gyfanswm y flwyddyn flaenorol o 88,984;
- Gynnal 8 arddangosfa gyfoes fawr, 4 arddangosfa gelf gyfoes bach (Oriol Hir) a 5 arddangosfa gelf hanesyddol (Oriol Kyffin & Oriol Tunncliffe);
- Gynnal 2 arddangosfa amgueddfa;
- Gynnal 20 o weithgareddau plant a theuluoedd;
- Gynnal 28 ymweliad addysgiadol;
- Gynnal 1 diwrnod ymgynghori gyda athrawon;
- Roi 3 sgwrs yn y gymuned am yr Oriol a'r casgliadau;
- Gynnal 28 o weithgareddau ar gyfer oedolion;
- Gynnal 9 sgwrs y tu ôl i'r llenni;
- Dderbyn 76 ymholiad gan y cyhoedd ynglŷn â'r casgliadau; a
- Gweithio hefo 41 o bartneriaid, lleol a chenedlaethol yng Nghymru a thrwy gydol Prydain, ar wahanol lefelau i ehangu a datblygu enw da'r Oriol a phroffil Ynys Môn.

Yn ychwanegol, eto eleni mae wedi cael y Wobr Cynllun Sicrhau Ansawdd i Atyniadau Ymwelwyr Cymru (rhoddwyd gan Visit Wales) gyda sgor uwch o 82%.

PERFFORMIAD BUDDSODDI

Mae gan yr Ymddiriedolaeth bwerau buddsoddi eang sy'n cynnwys prynu stociau, cyfranddaliadau, gwariannau ac eiddo o bob math pa un a ydynt yn cynhyrchu incwm ai peidio â beth bynnag fo'r risgiau cysylltiedig. Disgrifir y bwerau hyn yn y Weithred Ymddiriedolaeth.

Mae'r perfformiad hyd yma yn erbyn yr amcan tymor-hir y dylai gwerth y gwaddol dyfu yn ôl chwyddiant, wedi ei glandro heb gynnwys gwerth y tir, fel a ganlyn:-

Ers 1990: Targed: £17.184m Gwerth ar 31/03/17: £21.581m, sef £4.397m uwchlaw'r targed.

Incwm Buddsoddiadau

Targed : £420,000 Cyflawni : £610,711, sef £190,711 uwchlaw'r targed.

Perfformiad i'w gymharu â'r meincnod

Y strategaeth gytunedig ar gyfer y tymor canol yw ychwanegu 1% y.f. uwchben y meincnod dros gyfnod treigl 3 blynedd, gyda'r meincnod dilynol ar gyfer dyrannu asedau:-

Ecwitïau'r DU	27.0%
Ecwitïau Tramor	41.0%
Llog Sefydlog	24.0%
Eraill	7.0%
Arian Parod	1.0%

Nid oes yna ffi yn gysylltiedig â pherfformiad ond mae yna ffi gyson o 0.25% yn cael ei godi, sy'n cael ei adolygu bob blwyddyn.

ADOLYGIAD ARIANNOL

Roedd yr incwm buddsoddi gros a ragwelwyd am y flwyddyn yn £420,000. Ar ei diwedd, roedd yr incwm buddsoddi yn £611,711 (2015/16: £585,561). Yn ychwanegol, cynyddodd buddsoddiad portffolio mewn gwerth o £2.693m dros y flwyddyn.

Roedd y gyllideb refeniw am y flwyddyn yn caniatáu dyrannu grantiau o £770,996 (£737,766 yn 2015/16).

DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD Y FANTOLEN

Ar gyfer 2017/18, gwnaeth yr Ymddiriedolaeth y dyfarniadau grant canlynol o fewn y categorïau blynyddol arferol:-

- Cyfleusterau Cymunedol: £125,000;
- Neuaddau Pentref: £80,000;
- Oriel Ynys Môn: £ 215,000; a
- Chyngor Sir Ynys Mon – Cyfraniad at gcyflogau swyddogion: £30,000.

Yn ychwanegu i'r uchod, gwnaed y dyfarniadau grant isod gan yr Ymddiriedolaeth :-

- Canolfan Ucheldre - £30,000;
- Meddwl Ynys Mon & Gwynedd - £20,000;
- Rheilffordd Ganolog Môn Cyf. - £25,000;
- Canolfan Hamdden Biwmaris - £45,000;
- Cwmni Tref Llangefni - £25,000;
- Cyngor Cymuned Llanfair Mathafarn Eithaf - £10,000;
- Clwb bocsi Caerdybi - £20,000;
- Cadetiaid Mor Caerdybi - £20,000;
- Cyngor Tref Caerdybi - £50,000;
- Neuadd Pentef Llanddona - £45,000;
- Medwrn Môn - £25,000; and
- Cymunedau'n Gyntaf Môn - £35,000.

CYNLLUNIAU I'R DYFODOL

Bwriad yr Ymddiriedolaeth yw i ddod yn Sefydliad Corfforedig Elusennol yn 2018/19.

DATGANIADAU CYLLIDOL

Mae'r datganiadau cyllidol wedi eu paratoi yn unol â'r Datganiad o Arferion Cymeradwy: Cyfrifo ac Adrodd gan Elusennau (FRS102), ac maent yn cydymffurfio â gweithred ymddiriedolaeth yr Elusen a chyfraith berthnasol.

Yng nghyfarfod yr Ymddiriedolaeth ar 24 Ionawr 2018 rhoddwyd cymeradwyaeth i Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwr ac i'r Cyfrifon sy'n ymddangos ar dudalennau 9 i 18.

Cymeradwywyd gan yr Ymddiriedolwr ar 24 Ionawr 2018

a llofnodwyd ar ei ran gan:

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Gofrestredig: 1000818

**DATGANIAD AR WEITHGAREDDAU CYLLIDOL DROS Y FLWYDDYN A DDARFU AR
31 MAWRTH 2017**

<u>2015/16</u> £	<u>Adnoddau i mewn</u>	<u>NODYN</u> £	<u>Y GRONFA</u> <u>GYFFREDINOL</u> £	<u>Y GRONFA</u> <u>GYFALAF</u> £	<u>CYFANSWM</u> £
584,688	<u>Incwm Buddsoddi</u> - Difidend a llog sefydlog ar fondiau		570,623	-	570,623
873	- Llog		40,088	-	40,088
585,561		2	610,711	-	610,711
-	Rhent Tir		-	-	-
420	Incwm arall		-	508	508
585,981	Cyfanswm Adnoddau i mewn		610,711	508	611,219
	<u>Adnoddau wedi eu gwario</u>				
43,489	Costau Cynhyrchu Cronfeydd	3	60,016		60,016
32,343	Costau Rheoli Buddsoddiadau		19,889		19,889
75,832	Costau Cyfreithiol a Marchnata		79,905		79,905
	Cyfanswm costau cynhyrchu cronfeydd				
510,149	Adnoddau net i mewn ar gael ar gyfer gwariant elusennol		530,806	508	531,314
	<u>Gweithgareddau Elusennol</u>				
	Grantiau er hyrwyddo amcanion yr Elusen	5			
215,000	- Cyngor Sir Ynys Môn – Oriol Ynys Môn		215,000	-	215,000
182,766	- Cyrff Cymunedol a Gwirfoddol		165,996	-	165,996
340,000	- Grantiau Mawr		-	390,000	390,000
-	Llai Grantiau heb eu hawlio		(10,376)	-	(10,376)
737,766	Cyfanswm cost Grantiau a Gweithgareddau		370,620	390,000	760,620
	<u>Llywodraethu</u>				
8,110	Ffioedd a Chostau	6	36,671	-	36,671
745,876	Cyfanswm Gwariant Elusennol		407,291	390,000	797,291
821,708	Cyfanswm Adnoddau wedi eu gwario		487,196	390,000	877,196
(235,727)	Adnoddau Net i mewn		123,515	(389,492)	(265,977)
	<u>Enillion a Cholledion Eraill</u>				
(725,551)	Enillion/(colledion) o ganlyniad i ailbrisiant a gwerthiant asedau buddsoddi	14	-	3,033,174	3,033,174
(961,278)	Symudiadau Net o Gronfeydd		123,515	2,643,682	2,767,197
20,030,889	Cronfeydd a ddygwyd ymlaen ar 1 Ebrill		(206,368)	19,275,979	19,069,611
19,069,611	Cronfeydd a gariwyd drosodd ar 31 Mawrth		(82,853)	21,919,661	21,836,808

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Gofrestredig : 1000818

Y FANTOLEN FEL AR 31 MAWRTH 2017

<u>2016</u> £		<u>NODYN</u>	£	£
17,193,254	<u>Asedau Sefydlog</u> Buddsoddiadau	8		22,349,055
17,193,254				22,349,055
44,205	<u>Asedau Cyfredol</u> Dyledwyr ac Incwm wedi ei gronni	9	72,021	
2,759,836	Arian yn y Banc		3,077	
2,804,041				75,098
(549,673)	<u>Ymrwymadau</u> : Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn Credydwyr	10	(39,213)	
(378,011)	Grantiau heb eu talu	11	(548,132)	
(927,684)				(587,347)
1,876,357	Yr Asedau / (Ymrwymadau) Cyfredol Net			(512,247)
19,069,611	Yr Asedau Net			21,836,808
	<u>Cronfeydd</u>	12		
(206,368)	Cronfeydd heb eu : Y Gronfa Gyffredinol			(82,853)
19,276,507	Cyfyngu : Cyfalaf			22,310,189
(528)	: Grantiau i'w Dyrannu o'r Cyfalaf			(390,528)
19,069,611				21,836,808

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Gofrestredig : 1000818

DATGANIAD LLIF ARIAN 31 MAWRTH 2017

	NODYN	2017 £	2016 £
Llif arian o weithgareddau gweithredu:	15	(1,245,349)	(656,985)
Arian net ddarparwyd gan (ddefnyddiwyd yn) gweithgareddau gweithredu			
Difidendau, llog a rhent o fuddsoddiadau		561,564	548,510
Elw o werthu asedau		-	2,916,623
Elw o werthu buddsoddiadau		9,680,353	10,559,789
Prynu buddsoddiadau		<u>(11,445,637)</u>	<u>(10,746,264)</u>
		(1,203,720)	3,278,658
Arian net ddarparwyd gan (ddefnyddiwyd yng) ngweithgareddau buddsoddi		(1,203,720)	3,278,658
Newid yn yr arian a chywerth arian yn y cyfnod adrodd		<u>(2,449,069)</u>	<u>2,621,673</u>
Arian a chywerth arian ar ddechrau'r cyfnod adrodd		3,073,031	451,358
Newid yn yr arian a chywerth arian yn y cyfnod adrodd		(2,449,069)	2,621,673
Arian a chywerth arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd		623,962	3,073,031

Cymeradwywyd gan yr Ymddiriedolwr ar 24 Ionawr 2018

a llofnodwyd ar ei ran gan

NODIADAU I'R DATGANIADAU CYLLIDOL

1. POLISIÄU CYFRIFO

- (a) **Sail Cyfrifo:** Darparwyd y datganiadau ariannol yn unol â Chyfrifo ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Arfer a Argymhellir, sy'n berthnasol i elusennau sy'n darparu eu cyfrifon yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU ac Iwerddon (FRS 102) (effeithiol o 1 Ionawr 2015) – (SORP Elusennau (FRS102)), y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y Du ac Iwerddon (FRS102) a gweithred yr Elusen a'r gyfraith berthnasol.

Mae Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn yn cwrdd â diffiniad FRS102 o endid buddiant cyhoeddus. Cofnodi'r asedau a rhwymedigaethau yn y cyfrifon ar gost hanesyddol heblaw y cawsant eu hail-ddatgan yn unol â pholisi cyfrifo perthnasol.

- (b) **Cysoni ag Arferion Cyfrifo a dderbynnir yngyffredinol (GAAP) :** Wrth ddarparu'r cyfrifon yma, mae'r ymddiriedolwyr wedi ystyried a oedd angen ail-ddatgan eitemau cymharol pan yn cymhwyso'r polisiau cyfrifo sy'n angenrheidiol gan FRS102 a SORP Elusennau FRS102. Ni ystyriwyd fod angen ail-ddatgan unrhyw eitem gymharol.

- (c) Mae'r **grantiau sy'n daladwy** yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon pan fo'r dyraniad wedi ei gymeradwyo gan yr Ymddiriedolaeth, a phan mae unrhyw amod a roddwyd ar y cyllid wedi ei gyflawni.

- (ch) Mae'r **incwm buddsoddiadau** yn gynnwysedig yn y cyfrifon:-

- am adneuo'n tymor byr a balansau ar sail Gronedig ddyddiol;
- am ecwiti - pan gyhoeddir stoc fel cyn-rhandal;
- am renti – yn y flwyddyn y mae'n codi;
- am gronfeydd cyfun ac incwm arall, pan dderbynnir yr incwm.

Mae'r elfen gyffredin o'r stoc a dderbynnir yn lle difidend arian parod yn cael ei thrin fel incwm i'r gronfa.

- (d) **Gwariant:** Cynhwysir gwariant ar sail Gronedig. Mae costau wedi eu rhannu i gategoriâu pwrpasol yn y Datganiad ar Weithgareddau Cyllidol. Costau cynhyrchu incwm yw'r costau hynny sy'n codi'n uniongyrchol o wella, diogelu neu farchnata'r eiddo buddsoddi a chostau rheoli'r portffolio buddsoddiadau a chodi incwm buddsoddiadau.

Mae gwariant elusennol yn cynnwys grantiau i gyrff gwirfoddol a lleol a chyfraniadau i wasanaethau cyhoeddus. Mae hefyd wedi cynnwys gwariant uniongyrchol ar adeilad hanesyddol ym mherchnogaeth yr Ymddiriedolaeth. Codir y rhain yn y flwyddyn y gwneir y penderfyniad i gynnig grant. Lle mae cyrff wedi cael eu hysbysu o friad i gynnig grant yn y dyfodol, nodir hynny heb eu cronni yn y cyfrifon.

Mae rheoli a gweinyddu yn cynnwys taliadau i drydydd partion yn ymwneud a gweinyddu'r Ymddiriedolaeth.

(dd) Buddsoddiadau: Mae buddsoddiadau'r Ymddiriedolaeth wedi eu prasio yn ôl pris canolog y farchnad ar gau'r farchnad ar ddyddiad y fantolen, ar wahân i fuddsoddiadau cyfun sydd wedi eu prasio yn ôl y pris bidio.

Mae enillion neu golledion o werthu neu ailbrasio buddsoddiadau yn cael eu codi ar neu eu rhoi ar gredyd yn y Datganiad ar Weithgareddau Cyllidol.

(e) Eiddo Buddsoddi: Gweler nodyn 7 i'r cyfrifon.

(f) Cronfeydd: Rhoddir eglurhad o natur a phwrpas pob cronfa yn nodyn 12.

(ff) Darparu'r cyfrifon ar sail busnes gweithredol : Mae'r ymddiriedolwyr o'r farn fod gan yr elusen ddigon o arian wrth gefn a bod yr elusen yn fusnes weithredol.

(g) Newid i FRS102 : Newidiodd yr endid o Egwyddorion Cyfrifo a dderbynnir yn gyffredinol yn y DU i FRS102 ar 1 Ebrill 2015. Nid oedd angen unrhyw addasiad i'r balansau arian agoriadol ar ddyddiad y newid.

2. INCWM BUDDSODDI

Daw'r cyfan bron o incwm yr Ymddiriedolaeth o fuddsoddiadau yn nwylo'r Rheolwyr Buddsoddi. Mae eu ffioedd yn amodol ar berfformiad y buddsoddiadau ac mae incwm yn cael ei ragamcanu yn net o ffioedd. Roedd cyfanswm incwm ar fuddsoddiadau (heb gynnwys rhenti tir) yn 2016/17 yn £610,711 (£585,561 yn 2015/16).

3. COSTAU CYNHYRCHU'R CRONFEYDD

Rhain yw costau rheoli'r eiddo buddsoddi a'r ffi i'r Rheolwyr Buddsoddi.

	2016/17 £	2015/16 £
Ffi'r Rheolwyr Buddsoddi	60,016	43,489
Costau Cyfreithiol	19,889	-
Costau Marchnata yn ymwneud â'r gwerthiant arfaethedig o'r tir yn Rhosgoch	-	32,343
	79,905	75,832

Mae'r gost o wella, diogelu neu farchnata'r eiddo buddsoddi yn dod o'r Gronfa Gyfalaf. Codir rhan gyntaf o ffi'r Rheolwyr Buddsoddi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol ac unrhyw gost ychwanegol am berfformiad gwell na'r cyffredin, £dim ar gyfer 2016/17 (2015/16: £nil), yn erbyn y Gronfa Gyfalaf.

4. CYDNABYDDIAETH YMDDIRIEDOLWR A THRAFODION CYFFELYB

Ni dderbyniodd unrhyw aelod o'r Ymddiriedolaeth unrhyw gydnabyddiaeth yn ystod y flwyddyn. Ad-dalwyd costau teithio o £289 (2015/16: £239) i aelodau'r Ymddiriedolaeth.

Rheolwyr Allweddol yr Ymddiriedolaeth yw y Prif Weithredwr, Swyddog Adran 151, Rheolwr Grantiau, Uwch Gyfrifydd a Chynorthwydd Gweinyddol Cyngor Sir Ynys Môn.

5. GRANTIAU

Dyma'r gwariant elusennol uniongyrchol gan yr Ymddiriedolaeth Elusennol (a ariennir o'r Gronfa Cyffredinol, heblaw y nodir fel arall):-

	2016/17 £	No	2015/16 £	No
Cyngor Sir Ynys Môn				
- Oriel Ynys Môn	215,000	1	215,000	1
Grantiau i gyrff cymunedol a gwirfoddol				
- Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon a Chyrff Elusennol Arall	85,996	23	102,766	26
- Costau Rhedeg Neuaddau Pentref	80,000	32	80,000	35
Grantiau Mawr				
- CCTV	-	-	-	-
- Gemau yr Ynysoedd	40,000	1	40,000	1
- Urdd Gobaith Cymru	40,000	1	40,000	1
- Clwb Ffermwyr Ifanc	30,000	1	30,000	1
- Sioe Amaethyddol Môn	-	-	60,000	1
- Menter Môn	110,000	1	110,000	1
- Clwb codi pwysau Caergybi	-	-	60,000	1
- Menter Iaith	50,000	1	-	
- Eisteddfod Genedlaethol Cymru	37,500	1	-	
- Menter Cymdeithasol	37,500	1	-	
- Cwmni Fran Wen	45,000	1	-	
	770,996	64	737,766	68

Ar dudalen 16 rhestrir y grantiau hynny gwerth dros £1,000. Mae'r 64 grant a ddangosir uchod wedi eu talu i 63 o fudiadau gwahanol.

Grantiau heb eu hawlio

Mae balansau sydd yn weddil i'r mudiadau isod wedi cael ei ysgrifennu i ffwrdd

	2016/17 £
Cae Cybi Field Association	237
Neuadd Pentref Talwrn	7
Cyngor Cymuned Moelfre	4,756
Cemaes Boat Club	3,500
Cae Chwarae Llanfaethlu	588
Cyngor Cymuned Bryngwran	69
Cyngor Cymuned Penmynydd	151
Canolfan Gymuned David Hughes	89
Cyngor Cymuned Valley	575
Clwb Arlunio Moelfre	404
	10,376

6. LLYWODRAETHU

Gweinyddir yr Ymddiriedolaeth am ddim gan Gyngor Sir Ynys Môn, a chynrychiola'r costau Llywodraethu ffioedd i gyrff eraill am wasanaethau arbenigol a chostau teithio a chynhaliaeth aelodau'r Ymddiriedolaeth. Nid oes gan yr Ymddiriedolaeth staff. Ni wneir unrhyw daliadau i'r Ymddiriedolwr (y Cyngor) nac i unrhyw aelod neu swyddog unigol ac eithrio costau'r aelodau, ad-dalu taliadau a wnaed ar ran yr Ymddiriedolaeth, a'r gwariant at bwrpas elusennol a ddangosir yn 4 uchod. Dyma fanylion y costau Rheoli a Gweinyddu:-

	2016/17 £	2015/16 £
Ffi'r Archwiliwr - am wasanaethau Archwilio	2,500	2,450
Costau Gweinyddu	31,040	4,738
Costau Teithio a Chynhaliaeth	289	239
Cyfryngau	2,056	-
Eraill	786	683
	36,671	8,110

Mae costau uniongyrchol gweinyddol yr eiddo buddsoddi yn dangos fel costau yn y Gronfa Gyfalaf. Cyfanswm costau hyn oedd £31,040 (£4,738 yn 2015/16).

7. EIDDO BUDDSODDI

Yn ystod 1995, trosglwyddodd Cyngor Bwrdeistref Ynys Môn ddau ddarn o dir yn Rhosgoch a Phorth Amlwch i'r Ymddiriedolaeth a gwerth hwnnw ar y farchnad yn cael ei amcangyfrif yn £550,000. Yr oedd y tir hwn yn rhan o gytundeb terfynol cwmni Shell (UK) Cyf. (gweler Adroddiad yr Ymddiriedolwr) ac ynghlwm wrtho'r un amodau â'r rheini oedd ynghlwm wrth yr arian gwreiddiol. Gwerthwyd rhan o'r tir ym Mhorth Amlwch yn 1995/96 a gwerthwyd gweddill y tir yn Rhosgoch yn ystod 2015/16.

Nid oes gwerth i weddill y tir ym Mhorth Amlwch, sef amcangyfrif pris y farchnad, ac mae'n cael ei dynodi fel ased treftadaeth. Mae'n cynnwys un ochor i'r harbwr, sy'n dyddio'n ôl i'r 18fed ganrif, a hefyd Melin Mona, a adeiladwyd yn gynnar yn y bedwaredd ganrif ar bymtheg. Mae'r tir yn cael ei ddefnyddio gan y cyhoedd ac mae'r Ymddiriedolaeth wedi cytuno i fynediad cyhoeddus i'r Felin ac mae'n ystyried cynigion i gyflawni ei amcanion cadwriaethol a gwarchod a diogelu'r amgylchedd yng nghyswllt y tir hwn.

Gwnaed y gwaith prasio yma gan Brisiwr y Cyngor fel ar 31 Mawrth 2017. Mae'r prisiwr yn Aelod o'r Sefydliad Brenhinol o'r Syrfewyr Siartredig (MRICS) ac mae'n gyflogedig gan y Cyngor.

Nid oes gan yr Ymddiriedolaeth Asedau Treftadaeth arall, na pholisi i gaffael yn weithredol unrhyw asedau ychwanegol o'r fath.

8. BUDDSODDIADAU

Gellir dadansoddi'r buddsoddiadau yn y fantolen fel a ganlyn:-

	2016/17 £	2015/16 £
Equiti'r DU	6,799,281	6,755,828
Ecwiti Tramor	8,897,062	4,658,462
Llog Sefydlog	4,075,246	3,987,458
Dewisiadau arall	1,956,581	1,478,311
	21,728,170	16,880,059
Arian Parod	620,885	313,195
	22,349,055	17,193,254

Mae arian parod a fuddsoddir yn cynnwys symiau bychain o arian tramor. Dangosir y cyfan o'r buddsoddiadau yn ôl eu gwerth ar y farchnad.

Mae'r gwerth hanesyddol cyfatebol ar 31 Mawrth 2017 fel a ganlyn:-

	<u>Gwerth Hanesyddol</u> £'000	<u>Gwerth y Farchnad</u> £'000	<u>Gwahaniaeth</u> £'000
UK Equity	5,763	6,799	1,036
Overseas Equity	7,426	8,897	1,471
Fixed Interest	3,823	4,075	252
Alternatives	1,720	1,957	237
	18,732	21,728	2,996

Delir y buddsoddiadau trwy reolwyr buddsoddi ac yn enw enwebeion ac mae modd gwerthu'r holl ddaliadau yn ddiraffferth.

Ar ddyddiad y fantolen, 'roedd y daliadau unigol mwyaf yn bennaf mewn buddsoddiadau cyfun (HSBC Global Asset Management UK FTSE All Share Index 12.14% o werth y portffolio; iShares MSCI World GBP Hedged UCITS ETF 6.85% o werth y portffolio; HSBC Index Tracker Investment Funds - American Index Fund 6.33 o werth y portffolio; a HSBC Global Investment Funds - Global Emerging Markets Local Deb 6.33% o werth y portffolio

	<u>Gwerth Hanesyddol</u> £'000	<u>Gwerth y Farchnad</u> £'000	<u>Enillion Sylewddydd</u> £'000
Dygwyd Ymlaen	15,412	16,880	-
Gwerthiannau ac Adbryniadau	(8,161)	(9,680)	1,519
Pryniannau ac ati	11,481	11,481	-
Cyfanswm Enillion /(Colledion) yn ystod y flwyddyn	-	3,047	-
	18,732	21,728	

Cyfrifir enillion/ (colledion) a wireddir fel y gwahaniaeth rhwng incwm gwerthiant a chost hanesyddol. Cyfanswm enillion/ (colledion) ar fuddsoddiadau yw cyfanswm yr enillion / (colledion) a wireddir o werthu daliadau net o unrhyw newidiadau i gost hanesyddol ynghyd ag enillion/(colledion) heb gwireddu.

9. DYLEDWYR AC INCWM CRONEDIG

	2016/17 £	2015/16 £
Incwm Buddsoddi Cronedig	72,021	44,205
	72,021	44,205

10. CREDYDWYR A CHRONIADAU

	2016/17 £	2015/16 £
Ffi Rheolwyr Buddsoddi	16,853	12,894
Cyngor Sir Ynys Môn	19,860	534,379
Ffi archwilio	2,500	2,400
	39,213	549,673

11. DYRANIADAU NA CHAWSANT EU TALU

Grantiau yw'r rhain a roddwyd yn y blynyddoedd blaenorol â'r ymgeiswyr heb hawlio'r arian eto. Fel arfer, mae'r grantiau hynny sydd ddim yn cael eu hawlio cyn pen pedair blynedd yn cael eu dileu, ac adlewyrchir hyn yn y ffigur hwn.

Mae'r grantiau adfywio yn cefnogi cynlluniau lle mae'r ymgeiswyr yn hawlio taliadau dros gyfnod o flynyddoedd.

12. CRONFEYDD

	<u>Cronfa Cyffredinol</u> £'000	<u>Cronfa Cyfalaf</u> £'000	<u>Dyrannwyd o'r Gronfa Cyfalaf</u> £'000
Eiddo Buddsoddi	-	-	-
Buddsoddiadau	430	22,310	(391)
Asedau Cyffredol Net	(512)	-	-
	(82)	22,310	(391)

Mae'r arian parod dros ben yn unrhyw gronfa, nad oes ei angen ar gyfer hylifedd tymor byr, wedi ei fuddsoddi dros dro gyda'r Rheolwyr Buddsoddi.

Y **Gronfa Gyfalaf** yw gwaddol yr Ymddiriedolaeth ac mae'n waddol y mae modd ei wario. Mae'n cynnwys tir ac arian a dderbyniwyd gan Gyngor Bwrdeistref Ynys Môn oddi wrth Shell (UK) Cyf. pryd y rhoddwyd y gorau i weithio eu Glanfa Olew ym Môn, ac a drosglwyddwyd i'r Ymddiriedolaeth yn 1990 a 1995, ynghyd â'r twf cyfalaf ar y symiau hyn. O bryd i'w gilydd, gellir rhyddhau cyfalaf i gyllido prosiectau penodol ar bleidlais mwyafrif o ddwy ran o dair o aelodaeth yr Ymddiriedolaeth.

Mae'r symudiadau yn y Gronfa Cyfalaf yn ymwneud ag enillion a cholledion ar fuddsoddiadau, yr elfen perfformiad o ffi y Rheolwyr Buddsoddi ac unrhyw gostau o wella, diogelu eu marchnata'r tir fel y dangosir yn y Datganiad ar Weithgareddau Cyllidol.

Mae'r balans ar Y **Gronfa Gyffredinol** yn cyfateb i'r gwaged a'r diffygion a gronnwyd dros y blynyddoedd diwethaf, sef gwaged y mae'r Ymddiriedolaeth yn rhydd i'w defnyddio yn ôl yr amcanion elusennol.

Mae incwm o'r buddsoddiadau, a'r costau eraill na chodir i'r gronfa cyfalaf yn y flwyddyn, yn ymwneud â'r Gronfa Gyffredinol digyfngiad fel sy'n ymddangos yn y Datganiad ar Weithgareddau Cyllidol. Mae'r dyraniadau a wneir yn rhaglen grantiau blynyddol yr Ymddiriedolaeth hefyd yn berthnasol i'r gronfa hon.

13. DADANSODDIAD O SYMUDIADAU RHWNG CRONFEYDD

	Balans dygwyd ymlaen £	Adnoddau i mewn £	Adnoddau wedi eu Defnyddio £	Enillion a Cholledion £	Symundiad ar Fuddsoddiadau £	Balans i'w ddwyn ymlaen £
Y Gronfa Gyffredinol	(206,368)	610,711	(487,196)	-	-	(82,853)
Y Gronfa Cyfalaf	19,276,507	508	-	-	3,033,174	22,310,189
Grantiau a Ddyrannwyd	(528)	-	(390,000)	-	-	(390,528)
	19,069,611	611,219	877,196	-	3,033,174	21,836,808

14. DADANSODDIAD O'R ENILLION/(COLLEDION) AR AILBRISIADAU A GWAREDIADAU O ASEDAU BUDDSODDI

	2016/17 £	2015/16 £
(Colled) gwireddu ar werthu Ased Sefydlog	-	(83,377)
(Colled) heb ei wireddu ar Ailbrisi	-	(2,631,621)
Cynnydd gwireddu yng ngwerth Buddsoddiadau a adelir	3,033,174	1,989,447
	3,033,174	(725,551)
	(265,977)	(234,937)
Adnoddau net sy'n dod i mewn Cysanswm	2,767,197	(960,488)

15. CYSONI SYMUDIAD NET YN Y CYLLID I LIFARIAN NET O WEITHGAREDDAU GWEITHREDU

	2017 £	2016 £
Symudiad net yn y cyllid ar gyfer y cyfnod adrodd	2,767,197	(961,278)
Addasiad ar gyfer :		
Difidendau, llog a rhent o fuddsoddiadau	(611,219)	(585,981)
Enillion wedi eu gwireddu a heb eu gweireddu ar waredu	(3,033,174)	725,551
(Cynnydd)/gostyngiad yn nyledwyr	(27,816)	479
(Cynnydd)/(Gostyngiad) yng nghyredydwyr	(340,337)	164,244
Arian net ddarparwyd gan (ddefnyddiwyd yng) ngweithgareddau gweithredu	<u>(1,245,349)</u>	<u>(656,985)</u>

Grantiau dros £1,000 / Grants over £1,000

<u>Mudiad</u>	<u>Grant (£)</u>	<u>Organisation</u>
Oriel Mon	215,000.00	Oriel Mon
Menter Mon	110,000.00	Menter Mon
Gemau Ynys*	74,916.26	Island Games*
Urdd Gobaith Cymru*	67,670.56	Urdd Gobaith Cymru*
Ffermwyr Ifanc Ynys Mon*	60,000.00	Anglesey Young Farmers*
Menter Iaith	50,000.00	Menter Iaith
Cwmni Fran Wen	45,000.00	Cwmni Fran Wen
Eisteddfod Genedlaethol Cymru	37,500.00	National Eisteddfod of Wales
Menter Gymdeithasol	37,500.00	Social Enterprise
Clwb Hwyllo Brenhinol Mon	8,000.00	Anglesey Royal Sailing Club
Clwb Pel Droed Cemaes	8,000.00	Cemaes Football Club
Cymdeithas Byddar Gogledd Cymru	8,000.00	North Wales Deaf Association
Pantri 6	8,000.00	Pantri 6
Cwmni Cemaes Cyf	7,664.00	Cwmni Cemaes Cyf
Neuad Goffa Bodedern	5,782.00	Bodedern Memorial Hall
Neuadd Goffa Pentraeth*	5,234.29	Pentraeth Memorial Hall*
Neuad Gymuned Coffau Rhyfel Porthaethwy*	5,153.96	Menai Bridge War Memorial Community Centre*
Cymdeithas Chwarae Ardaloedd Llanfaes	4,984.00	Llanfaes Play Areas Association
Clwb Pel Droed Llangejni	4,271.00	Llangejni Football Club
Neuadd Bentref Llanfaelog*	3,999.29	Llanfaelog Village Hall*
Clwb Pel Droed Hotspur	3,900.00	Hotspur Football Club
Partneriaeth Adfywio Morawelon a Ffordd Llundain (Morlo)	3,753.00	Morawelon and London Road Regeneration Partnership (Morlo)
Neuadd Bentref Rhosneigr	3,600.00	Rhosneigr Village Hall
Neuadd David Hughes Cemaes	3,600.00	David Hughes Charity (Cemaes) Village Hall
Neuadd Gymuned Newry	3,600.00	Newry Community Centre
Sefydliad Coffau Rhyfel Amlwch	3,600.00	Amlwch War Memorial Institute
Neuadd Gymuned Llaingoch	3,512.19	Community Centre Llaingoch
Neuadd Gymuned Gwelfor	3,323.94	Gwelfor Community Centre
Neuadd y Plwyf Llandegfan	3,056.00	Llandegfan Parish Hall
Bryngwran Cymunedol Cyf	3,000.00	Bryngwran Community Ltd
Cronfa Gwydr Lliw Eglwys Sant Gwenllwyfo	3,000.00	Saint Gwenllwyfo Church Stained Glass Fund
Neuadd Bentref Gaerwen	2,863.05	Gaerwen Village Hall
Neuadd Bentref Llanfaethlu	2,758.43	Llanfaethlu Village Hall
Neuadd Bentref Bae Trearddur	2,606.13	Trearddur Bay Village Hall
Neuadd Pritchard Jones Niwbwrch	2,493.72	Neuadd Pritchard Jones Newborough
Neuadd Bentref Aberffraw	2,283.60	Aberffraw Village Hall
Canolfan Gymuned Kingsland	2,245.19	Kingsland Community Centre
3D Kids	2,100.00	3D Kids
Clwb Caban Rhoscolyn	2,100.00	Clwb Caban Rhoscolyn
Neuadd Bentref Llangoed	1,964.22	Llangoed Village Hall
Cyngor Cymuned Llanerchymedd	1,850.00	Llanerchymedd Community Council
Clwb Pel Doed Bae Trearddur	1,848.00	Trearddur Bay United Football Club
Pwyllgor Hen Ysgol Marianglas	1,815.25	Old School Marianglas Committee
Canolfan Gymuned Pen y Sarn	1,772.02	Penysarn Community Centre
Cymuned Porthaethwy a Grwp Carnifal	1,750.00	Menai Bridge Community and Carnival Group
Cymdeithas Campau & Cymdeithasol Porth Amlwch	1,705.44	Amlwch Port Sports & Social Association
Cylch Llennyddiaeth Llanfairpwll	1,585.00	Llanfairpwll Literacy Circle
Neuadd Gymuned Brynteg	1,549.07	Brynteg Community Centre
Neuadd Bentref Talwrn	1,438.81	Talwrn Village Hall
Y Ganolfan Brynsiencyn	1,393.38	The Centre Brynsiencyn
Crafty T'arts	1,042.00	Crafty T'arts
Ail - fyw Oes Gwynedd ac Ynys Mon	1,000.00	Relay for Life Gwynedd & Anglesey
Clwb Gymnasteg Mon	1,000.00	Anglesey Gymnastics Club
	845,783.80	

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwr

Yr ymddiriedolwr sydd yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo y Deyrnas Unedig (Arferiad Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig).

Yn ôl cyfraith elusennau Lloegr a Chymru, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwr baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi golwg wir a theg o'r elusen, yr adnoddau mewnol a'r defnydd o adnoddau yr elusen am y cyfnod. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwr:-

- (a) ddefnyddio a chymhwyso yn gyson bolisiau cyfrifyddol addas a luniwyd;
- (b) dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiadau Cymeradwyol o Ymarferion Elusennau;
- (c) gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon rhesymol a phwyllog;
- (ch) datgan os yw'r bolisiau a fabwysiadwyd yn gyson gyda'r safonau Cyfrifydd perthnasol, gyda'r safonau cyfrifo priodol, yn amodol ar i'r amrywiadau sylweddol gael eu nodi a'u hesbonio yn y datganiadau ariannol; a
- (d) paratoi datganiadau ariannol ar sail busnes byw onid yw'n amhriodol cymryd yn ganiataol y bydd yr elusen yn parhau i weithredu.

Mae'r ymddiriedolwr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddol digonol sydd yn dangos, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw bryd, sefyllfa ariannol yr elusen, sydd yn caniatáu iddynt sicrhau bod sefyllfa ariannol yr elusen a'r datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r Ddeddf Elusennau 2011, Rheoliadau (Cyfrifo a Ymadrodd) Elusennau a'r darpariaethau o fewn gweithredoedd yr ymddiriedolaeth. Yr ymddiriedolwr sydd hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r Elusen ac, felly, am gymryd camau priodol i atal a darganfod twyll ac afreoleidd-dra arall.

Adroddiad yr Archwiliwr Annibynnol i Ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn

Yr ydym wedi archwilio datganiadau ariannol Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn am y flwyddyn i'r 31^{ain} Mawrth 2017, sydd yn cynnwys y Datganiad o Weithredoedd Ariannol, y Fantolen a'r nodiadau perthnasol. Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd i baratoi y datganiadau ariannol yw cyfraith cymwys a Safonau Cyfrifo y Deyrnas Unedig (Arferiad Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig).

Mae'r adroddiad hwn wedi ei baratoi ar gyfer yr ymddiriedolwr, fel corff, yn unol ac Adran 144 o'r Ddeddf Elusennau 2011 a'r rheoliadau o dan Adran 154 o'r Ddeddf. Mae'n gwaith archwilio wedi ei ymgymryd fel y gallwn adrodd i ymddiriedolwr yr elusen y materion hynny y mae'n ofynnol i ni adrodd mewn adroddiad archwiliwr ac i ddim pwrpas arall. Hyd at yr eithaf a ganiateir trwy gyfraith, nid ydym yn derbyn na cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un heblaw yr elusen ac ymddiriedolwr yr elusen, fel corff, am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y farn yr ydym wedi ei ffurfio.

Priod Gyfrifoldebau Yr Ymddiriedolwr a'r Archwiliwr

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwr, yr ymddiriedolwr sydd yn gyfrifol am baratoi y datganiadau ariannol sy'n rhoi golwg gwir a theg.

Yr ydym wedi ein hapwyntio fel archwiliwr yn unol ag Adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 ac yn adrodd yn unol â rheoliadau o dan Adran 154 o'r Ddeddf. Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r datganiadau ariannol a rhoi barn arnynt yn unol â gofynion y gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (Y Deyrnas Unedig ac Iwerddon). Mae'n ofynnol dan y safonau hynny i gydymffurfio a Safonau Moesol i Archwilywr gan y Bwrdd Arferion Archwilio.

Adroddiad yr Archwiliwr Annibynnol i Ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn (Parhad)

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau ariannol

Mae archwiliad yn cynnwys sicrhau tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol sydd yn ddigonol i roi sicrwydd rhesymol fod y datganiadau ariannol yn rhydd rhag camddatganiad sylweddol, boed hynny wedi'i achosi trwy dwyll neu gamgymeriad. Mae hyn yn cynnwys asesiad o:-

os yw'r polisïau cyfrifo yn briodol i amgylchiadau'r cwmni elusennol, wedi eu defnyddio yn gyson a'u datgelu'n ddigonol; o resymoldeb yr amcangyfrifon cyfrifyddu sylweddol a wnaethpwyd gan yr ymddiriedolwyr; a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau ariannol. Yn ogystal, 'rydym wedi darllen yr wybodaeth ariannol a di-ariannol yn Adroddiad Blynyddol a'r datganiadau ariannol i adnabod os oes anghysondeb sylweddol gyda'r datganiadau ariannol sydd wedi eu harchwyllo. Os dawn yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau sylweddol amlwg, rydym yn ystyraied golygiadau ein adroddiad.

Barn ar y datganiadau ariannol

Yn ein barn, mae'r datganiadau ariannol yn:-

- rhoi golwg gwir a theg ar gyflwr materion y cwmni elusennol ar 31 Mawrth 2017, ac am yr adnoddau a dderbyniwyd a'r adnoddau a ddefnyddiwyd yn cynnwys yr incwm a'r gwariant, am y flwyddyn yn diweddu bryd hynny;
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol a'r Arferiad Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig ; ac
- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011.

Materion yr ydym angen datgan arnynt trwy eithriad

Nid oes gennym ddim i ddatgan ynglŷn â'r materion canlynol lle mae Deddf Elusennau 2011 yn gofyn i ni ddatgan i chwi os, yn ein barn:-

- bod yr wybodaeth yn Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwr yn sylweddol anghyson gyda'r datganiadau ariannol;
- nad yw cofnodion cyfrifo digonol wedi eu cadw;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cytuno a'r cofnodion a'r dychweliadau cyfrifyddu; neu
- nid ydym wedi derbyn yr holl o'r wybodaeth a'r eglurhad oedd ei angen ar gyfer yr archwiliad.

*W J Matthews a'i Fab
Archwiliwr Statudol
Cyfrifwyr Siartredig
11-15 Y Bont Bridd
Caernarfon LL55 1AB*

Dyddiedig: